

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Juli

2025

Perspectiefnota 2026-2029

Het financieel perspectief van een dynamische
gemeente in ontwikkeling

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Opbouw perspectiefnota	5
2.1 Proces en onderdelen	5
2.2 Status perspectiefnota: de raad in positie	6
2.3 Vervolgproces	7
2.4 Tot slot	7
3 Financieel perspectief op hoofdlijnen	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Scenario's	8
3.3 Duiding meicirculaire	10
3.4 Hoofdlijnen Fysiek domein	11
3.5 Hoofdlijnen Sociaal domein	11
3.6 Hoofdlijnen Domein Bedrijfsvoering en Dienstverlening	12
3.7 Risicoparagraaf	13
4 Voorkeursscenario college	14
Bijlage: toelichting op de maatregelen	19

1 Inleiding

De perspectiefnota 2026-2029: Een nieuw perspectief in diverse opzichten. Natuurlijk omdat het om nieuwe cijfers gaat ten opzichte van de vorige perspectiefnota. Maar nog belangrijker: deze perspectiefnota is op een andere manier opgesteld. Dit is in lijn met het herijken van de Planning & Control-cyclus (P&C) zoals vastgesteld door de gemeenteraad in maart 2025.

Net als de foto op de voorkant is deze nota vanuit een bepaald perspectief opgesteld. Namelijk: een gemeente die in ontwikkeling is, en grote opgaven tegemoet ziet: ruimte voor wonen, werken, groen en water, de energietransitie, het op peil houden van voorzieningen en dat alles binnen een dynamische regio. Daarbij is het belangrijk om ons voortdurend af te vragen wat onze gemeente aankan en hoe we daarop regie houden. Daar gaat deze perspectiefnota over: wat kan deze gemeente aan en hoe zorgen we voor een goede balans tussen opgaven en ambities enerzijds en organisatie en financiën anderzijds?

Het draait daarbij om het maken van keuzen. De totstandkoming van deze perspectiefnota werd daarbij door een aantal zaken beïnvloed. Allereerst het bericht dat gemeenten in Nederland afstevenen op het ravijnjaar 2026; een jaar waarin teruglopende uitkeringen vanuit het gemeentefonds lokale overheden dwingen tot het terugdringen van hun uitgaven om de begroting sluitend te krijgen, ook wel ombuigingen of bezuinigingen genoemd. Dit is alleen mogelijk door het maken van, soms ingrijpende, keuzen.

Een tweede factor van invloed bij het opstellen van deze perspectiefnota is de eerder genoemde inrichting van de P&C-cyclus. Daarin is de positie van deze nota meer in relatie gebracht met de keuzen die gemaakt kunnen en moeten worden ten behoeve van het opstellen van de begroting. Daarbij gaat het om het aanbrengen van kaders voor:

- De uitgaven en besparingen: Wat doen we wel, en wat doen we (nog) niet.
- De inkomsten en dekking: Welke knoppen worden gebruikt voor de dekking: onroerendzaakbelasting, strategisch inzet van reserves en incidentele inkomsten zoals specifieke uitkeringen.

Met de perspectiefnota worden dus de kaders voor de begroting gesteld, en met de begroting de uitvoeringskaders voor college en organisatie. Zo is de relatie tussen de perspectiefnota en de organisatie niet alleen een financiële, maar zeker ook een inhoudelijke: het gaat om wat we als gemeente doen voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in relatie tot wat dat mag kosten en hoe we deze kosten dekken.

Bovenstaande sluit naadloos aan bij de kern van de adviezen uit de rapporten van Deloitte/DeReeder (2021 & 2024): om als gemeente onze rol goed te vervullen moet er sprake zijn van drie pijlers als fundament: een sterk bestuur (kaderstellende keuzen maken); een sterke organisatie (uitvoering geven binnen deze kaders); en een gezonde financiële positie (voldoende middelen hebben voor die uitvoering met een langjarig perspectief). Alle drie deze pijlers beïnvloeden elkaar, met name als het gaat om het maken én verantwoorden van gemaakte of te maken keuzen.

GEMEENTE Hardinxveld- Giessendam

Het ravijnjaar: het toewerken naar de perspectiefnota werd ook in Hardinxveld-Giessendam gekleurd door de notie van het 'ravijnjaar'. Zoals aangegeven een jaar vanaf waar Rijksuitkeringen teruglopen, terwijl de opgaven toenemen. En gemeenten dus geconfronteerd worden met het nemen van vaak stevige maatregelen als het gaat om het terugdringen van uitgaven of het verhogen van inkomsten (vaak beide). Ook in Hardinxveld-Giessendam werd een tekort geprognotiseerd voor de jaren 2026 en verder. Inmiddels is vanuit de meicirculaire 2025 duidelijk geworden dat op Rijksniveau besloten is een aanpassing te doen ten opzichte van eerdere prognoses. In ons geval vertaalt zich dat naar een hogere uitkering dan aanvankelijk verwacht. Daarmee is er geen tekort meer ten opzichte van het vertrekpunt. Een waarschuwing is daarbij op zijn plaats:

- Het fenomeen 'ravijnjaar' heeft laten zien dat er een grote kwetsbaarheid ontstaat als wij ons als gemeente in volledig afhankelijk maken van wat er per jaar wordt uitgekeerd. Een steviger lokaal financieel fundament helpt om hier beter op te kunnen anticiperen en handelen.
- Er is sprake van een behoorlijk ambitieniveau voor onze gemeente. Om deze ambities waar te maken moet het financieel fundament op orde zijn.

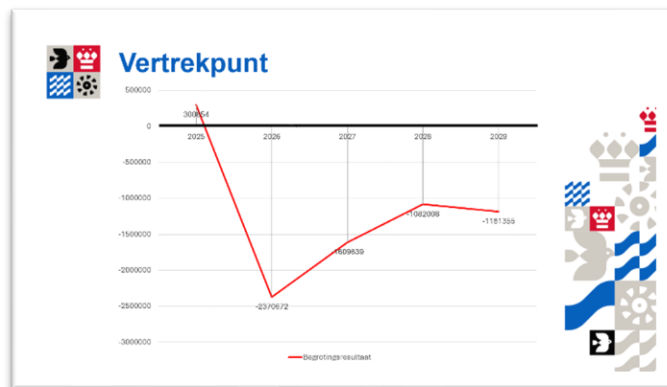
Het uitvoering geven aan zowel de kerntaken van de gemeente als het ambitieniveau vraagt zowel in omvang als in inzet en deskundigheid een zekere omvang van de organisatie. Die inzet en omvang kan niet grenzeloos zijn, en moet dus afgebakend worden. Dat vraagt om duidelijke kaders.

Perspectief in twee delen:

Om bovenstaande te realiseren is deze perspectiefnota gericht op twee perspectieven: een korte termijn perspectief (2026 – 2027) en een lange termijn perspectief (t/m 2029). Daarin is rekening gehouden met de volgende factoren:

1. De organisatie is nog volop in ontwikkeling. In de basis zal dit bij een gemeentelijke organisatie altijd zo blijven. Echter: met name rondom het aanbrengen van meer sturing in de organisatie (pijler sterke organisatie) is er tijd nodig om dat goed te implementeren zodat de effecten zichtbaar zijn. De verwachting is dat dit de komende jaren tot volwassenheid komt, uiterlijk in 2027.
2. In 2026 zijn er gemeentelijke verkiezingen. Deze perspectiefnota is daarom gericht op het enerzijds consolideren van de koers van de huidige coalitie, en anderzijds op het versterken van het fundament voor de komende coalitie.

De basis op orde: uitgaande van bovenstaande punten zullen de jaren 2026 en ook 2027 dus gebruikt worden voor het versterken van het fundament, zowel financieel (pijler gezonde financiële positie) als organisatorisch (pijler sterke organisatie). Dat vraagt om koersvastheid (pijler sterk bestuur).

1 Dia presentatie PPN gemeenteraad 15 mei 2025

2 Opbouw perspectiefnota

2.1 Proces en onderdelen

Op 15 mei 2025 is de gemeenteraad bijgepraat over het proces rond de totstandkoming van de perspectiefnota. Waarbij een toelichting is gegeven op de onderdelen van het financieel beeld, te weten:

- Administratieve bijstellingen
- Beleidswensen/nieuwe opgaven
- Prioritering ruimtelijke projecten
- Ontwikkelingen verbonden partijen
- Bezuinigingen en toevoegen van inkomstenbronnen
- Effecten meicirculaire

2 Dia presentatie PPN gemeenteraad 15 mei 2025

Deze informatie is verzameld en verwerkt om te komen tot een financieel beeld. Dit beeld is aan de kant van uitgaven en besparingen voor een deel beïnvloedbaar. Bijvoorbeeld als het gaat om beleidswensen, nieuwe opgaven en ruimtelijke projecten. Voor een deel is invloed niet of beperkt uit te oefenen. Bijvoorbeeld als het gaat om administratieve bijstellingen, de effecten van de meicirculaire en de ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Ook aan de inkomsten- en dekkingskant zijn er keuzen te maken, maar ook hier niet overal. De keuzeruimte zit vooral aan de kant van de onroerendzaakbelasting (OZB) en de strategische inzet van reserves. Daarnaast is er nog een beperkt effect te behalen door leges ten minste kostendekkend te maken of verder te verhogen. Alle ruimte voor beïnvloeding kan gezien worden als een knop om aan te draaien. Waarbij het draaien aan een knop altijd gepaard gaat met een effect. De consequenties hiervan moeten daarom zorgvuldig gewogen worden. De strategische inzet van reserves bijvoorbeeld heeft als consequentie dat de omvang van de reserves afnemen, en de financiële kwetsbaarheid van de gemeente daarmee toeneemt. En het verhogen van de OZB is een goede manier om inkomsten te verhogen, maar is een maatregel die doorgaans minder goed ontvangen wordt in de samenleving en daarmee politiek gevoelig ligt. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen of en in welke mate aan deze knoppen wordt gedraaid, en dus welke effecten en consequenties worden aanvaard.

2.2 Status perspectiefnota: de raad in positie

Met de perspectiefnota stelt de gemeenteraad de kaders voor de opstelling van de begroting. De opgenomen cijfers worden niet vastgelegd, maar vormen wel het uitgangspunt voor de begroting. Bij het beoordelen van de begroting zal de gemeenteraad dan ook allereerst toetsen of deze past binnen de kaders zoals ze gesteld zijn met de perspectiefnota. De keuzen die bij de perspectiefnota worden gemaakt, al dan niet door middel van raadsinstrumenten zoals moties en amendementen, vormen dus de basis voor de begroting: de perspectiefnota is het startpunt van een cyclus van: koers bepalen – begroten – uitvoeren – monitoren en bijsturen – verantwoorden.

In de perspectiefnota zijn daarom ook de cijfers van het lopende jaar (2025) verwerkt om zo scherp te hebben wat het (financiële) uitgangspunt is voor het perspectief op de volgende jaren. De formele vaststelling van alle wijzigingen in 2025 vindt plaats bij de halfjaarrapportage.

De gemeenteraad neemt haar kaderstellende rol ten aanzien van de perspectiefnota in door het beoordelen (en daar waar nodig bijstellen) van de keuzen ten aanzien van het door het college voorgelegde voorkeursscenario. Daarbij kan de gemeenteraad aan de volgende 'knoppen' draaien, elk met hun eigen beoogd effect en mogelijke consequenties:

In maart 2025 is door de gemeenteraad een herziene planning en control (P&C) cyclus vastgesteld. Deze kent de volgende producten:

Perspectiefnota Met de vaststelling van de perspectiefnota (al dan niet geamendeerd) worden de kaders bepaald voor de opstelling van de begroting van het opvolgend kalenderjaar.

Begroting In de begroting staat wat de gemeente het komende kalenderjaar aan activiteiten uitvoert en hoeveel dit mag gaan kosten.

Halfjaarrapportage De halfjaarrapportage geeft de gemeenteraad inzicht in de stand van zaken van de realisatie van de uitvoeringsdoelen en de financiële stand van zaken per 1 juli van het lopende jaar.

Jaarrapportage De jaarrapportage geeft de gemeenteraad inzicht in de realisatie van de Uitvoeringsdoelen en een doorkijk op de realisatie van de Maatschappelijke doelen.

Jaarrekening Via de jaarrekening vindt inhoudelijke en financiële verantwoording plaats over het desbetreffende jaar.

Knop	Beoogd financieel effect	Maatschappelijk en organisatorisch effect
Taken niet, minder of anders uitvoeren	Uitgaven terugbrengen of voorkomen.	Maatschappelijk: Een lager of minder omvangrijk niveau van dienstverlening ten opzichte van huidig. Organisatorisch: Een omvang van dienstverlening die beter te hanteren is in relatie tot de omvang van de organisatie.
Investerings in voorzieningen niet of later doen	Uitgaven uitstellen of voorkomen.	Maatschappelijk: Een lager of minder omvangrijk niveau van dienstverlening ten opzichte van huidig.
Verhogen OZB (en/of andere inkomstenbronnen)	Inkomsten toevoegen.	Maatschappelijk: Het aanbrengen van een duidelijke relatie tussen dienstverlening en voorzieningen ten opzichte van wat dit de samenleving kost.
Risico gestuurd begroten	Anticiperen op onderuitputting.	Dit heeft weinig tot geen maatschappelijk of organisatorisch effect. Er is wel een risico ten aanzien van de reserves: als de uitgaven hoger liggen dan begroot zal de dekking uit de reserves moeten komen.
Inzet reserves en voorzieningen	Dekking door het doen afnemen van de reserves.	Organisatorisch: Dit verzwakt de financiële positie van de gemeente.

2.3 Vervolgproces

Zoals ook in het raadsbesluit rondom het inrichten van de P&C cyclus (maart 2025) is aangegeven, past deze perspectiefnota in een traject van doorontwikkeling van de cyclus, waarbij beoogd is dat deze volledig staat voor de nieuwe raadsperiode. In relatie tot deze doorontwikkeling en met oog op een het versterken van de financiële pijler van de gemeente zal in het komende proces ten minste aandacht moeten zijn voor de volgende zaken:

- Systematiek indexaties: jaarlijks wordt de gemeente geconfronteerd met indexaties. Doorgaans worden deze zonder meer verwerkt en er worden verschillende percentages toegepast. Dit terwijl indexaties grote effecten kunnen hebben, en het dus goed is ze tegen het licht te houden voor ze verwerkt worden in de P&C producten. Om indexaties goed te kunnen beoordelen is het nodig een systematiek in te richten voor het signaleren en wegen van indexaties.
- Strategische inzet reserves en voorzieningen: De gemeente kent verschillende vormen van reserves (en voorzieningen). Het is verstandig om meer strategisch met deze reserves om te gaan. Onder andere door (beter) te bepalen: wat de minimale omvang van de reserve moet zijn; op welke manier reserves wel en niet ingezet kunnen worden en; welke inzet wordt gedaan om tot een 'gezonde' reserve omvang en inzet daarvan te komen.
- Systematiek areaaluitbreiding: de gemeente groeit, en deze areaaluitbreiding vraagt ook om onderhoud, voorzieningen, etc. Het ontbreekt aan een goede systematiek waarmee de effecten van areaaluitbreiding worden vertaald naar met name inzet en onderhoud, bijvoorbeeld van de buitendienst. Door het optuigen en toepassen van een goede systematiek kan beter worden geanticipeerd op kosten die areaaluitbreiding met zich mee brengt, zodat hier tijdig keuzen op kunnen worden gemaakt.
- Leges: op dit moment is onvoldoende duidelijk in hoeverre alle leges kostendekkend zijn. Soms is het een politieke keuze om bepaalde leges juist laag te houden en daarmee bepaalde ontwikkelingen te stimuleren. Echter is het wenselijk om periodiek de legesinkomsten af te zetten tegen de (ambtelijke) inzet die daar tegenover staat. Vanuit dit beeld kunnen vervolgens keuzen worden gemaakt.

2.4 Tot slot

Het college geeft de volgende overwegingen mee:

Er is zowel binnen het college als de ambtelijke organisatie gedrevenheid om de ambities waar te maken. Tegelijkertijd vraagt het op peil houden van het huidige niveau van dienstverlening al het nodige van bestuur en organisatie. Het is daarom van belang om goed af te wegen in welke mate hier nog op toe voegen is zonder het risico te lopen dat de gemeente op een of meer van haar fundamentele pijlers wordt overvraagd (sterk bestuur, sterke organisatie, gezonde financiële positie).

Dit vraagt om het maken van keuzen: het is verleidelijk om alle opgaven te omarmen vanuit het verlangen het goede te doen voor de samenleving. Maar zowel vanuit financieel als organisatorisch perspectief is het verstandig niet teveel hooi op de vork te nemen. Waarbij uitstel geen afstel hoeft te betekenen. Door tijd en ruimte te creëren kan meer aandacht uitgaan naar het versterken van de drie pijlers die het fundament van de organisatie vormen. En een organisatie met een stevig fundament kan meer aan dan een organisatie waar één of meer pijlers onder druk staan. Kortom: het maken van doordachte keuzen op korte termijn dragen bij aan de slagkracht op lange termijn. En die slagkracht is waar de samenleving op rekt als het gaat om haar lokale bestuur.

3 Financieel perspectief op hoofdlijnen

3.1 Algemeen

Voor het opstellen van de begroting en de jaarrekening wordt gebruik gemaakt van een programma-indeling. Bij de herijking van de P&C cyclus (maart 2025) is hiervoor de volgende programma-indeling vastgesteld:

- Programma 1 Dienstverlening en bestuur
- Programma 2 Leefomgeving en veiligheid
- Programma 3 Vitaal en sociaal
- Programma 4 Ruimte en economie
- Programma 5 Financiering / Algemene dekkingsmiddelen / Bedrijfsvoering

Het is logisch te veronderstellen dat ook deze perspectiefnota deze indeling volgt. Vanwege het karakter van de perspectiefnota is gekozen voor een andere indeling, namelijk een die de structuur van de organisatie volgt. De reden hiervoor is dat de perspectiefnota vooral de kaders stelt voor de organisatie, juist ook op inhoud (wat doen we wel en niet) waarbij wel de verantwoording over inzet en resultaten wordt gedaan. Kortom: op deze manier kan de perspectiefnota beter gebruikt worden om kaders (sturing) voor de organisatie aan te brengen. De indeling tussen programma's en domeinen ligt niet ver uit elkaar.

In mei 2024 is de organisatiestructuur (organogram) voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam vastgesteld. De belangrijkste reden hiervoor was het aanbrengen van meer sturing in de organisatie, en het komen tot een juiste balans tussen autonomie en hiërarchie. Daarbij is de organisatie opgedeeld in de volgende drie domeinen:

1. **Sociaal domein**
2. **Fysiek domein**
3. **Domein bedrijfsvoering & dienstverlening**

3.2 Scenario's

Ten behoeve van de perspectiefnota is in beeld gebracht welke financiële opgaven de gemeente het lopende en met name de opvolgende jaren tegemoet kan zien. Om het geheel hanteerbaar te maken richting scenario's is een indeling gemaakt. Die indeling is als volgt:

Onderhouden: dit zijn maatregelen gericht op het in stand houden van het huidige voorzieningen-, dienstverlenings- of kwaliteitsniveau.

Toevoegen: dit zijn maatregelen die gericht zijn op het toevoegen (een plus) op het huidige voorzieningen-, dienstverlenings- of kwaliteitsniveau.

Versoberen: dit zijn maatregelen die doorgaans tot een kostenbesparing leiden, maar een versobering van het voorzieningen-, dienstverlenings- of kwaliteitsniveau als consequentie hebben.

Overig: Dit is een categorie van maatregelen die zich niet goed laat kwalificeren, met name door de unieke aard. Onder andere het strategisch inzetten van specifieke uitkeringen valt onder deze categorie.

Administratieve maatregelen: dit zijn maatregelen van administratieve aard waarbij feitelijk geen beïnvloeding plaats kan vinden. Hier vallen ook indexaties en andere kostenverhogende effecten onder.

Aan de hand van bovenstaande indeling zijn drie scenario's opgesteld:

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Het maximale scenario: Dit is het scenario waarbij maximaal wordt toegevoegd en geheel niet versoberd. De risicoparagraaf is wel opgenomen. Bij dit scenario wordt een flink tekort geprognostiseerd dat alleen hanteerbaar is als er gekozen wordt voor een combinatie van een stevige verhoging van de OZB in combinatie met het inzetten (doen afnemen) van de reserves.

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat incl. effecten meicirculaire	€ 1.327.854	€ 1.246.328	€ 1.809.361	€ 1.452.992	€ 1.495.645
Maximaal scenario: effect op begrotingsresultaat	€ 1.929.845	€ 3.066.296	€ 3.629.225	€ 3.605.233	€ 3.594.207
Effect maximaal scenario t.o.v. begrotingsresultaat	€ -601.991	€ -1.819.968	€ -1.819.864	€ -2.152.241	€ -2.098.562

Het minimale scenario: Dit is het scenario waarbij alle toevoegingen vervallen, maximaal versoberd wordt en ingezet wordt op het behouden van het huidige voorzieningen-, dienstverlenings- of kwaliteitsniveau, inclusief de risicoparagraaf. Hier wordt een overschot geprojecteerd, maar dus wel ten laste van een versobering van het huidige niveau van dienstverlening en het loslaten ontwikkelingen als woningbouw, voorzieningen, et cetera.

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat incl. effecten meicirculaire	€ 1.327.854	€ 1.246.328	€ 1.809.361	€ 1.452.992	€ 1.495.645
Minimaal scenario: effect op begrotingsresultaat	€ 697.706	€ 836.607	€ 724.536	€ 1.000.544	€ 939.518
Effect minimaal scenario t.o.v. begrotingsresultaat	€ 630.148	€ 409.721	€ 1.084.825	€ 452.448	€ 556.127

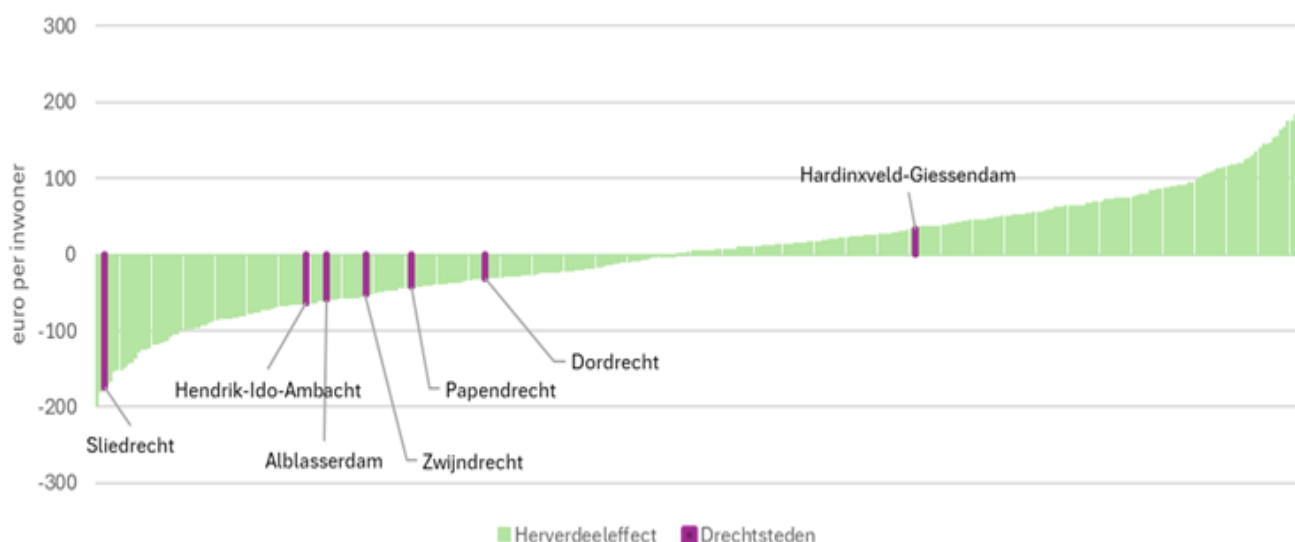
Het voorkeursscenario: Het voorkeursscenario kent een opbouw waarbij een overwogen keuze gemaakt is in het wel of niet opnemen van maatregelen op het gebied van 'toevoegen, versoberen en overig'. De categorieën 'onderhouden en administratieve bijstelling' worden als een gegeven gezien en zijn dus per definitie opgenomen. Ook de risicoparagraaf is opgenomen. Het voorkeursscenario is opgenomen in hoofdstuk 4 en vormt de ruggengraat van deze perspectiefnota.

	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingsresultaat incl. effecten meicirculaire	€ 1.327.854	€ 1.246.328	€ 1.809.361	€ 1.452.992	€ 1.495.645
Effecten voorkeursscenario	€ 1.738.845	€ 2.532.496	€ 2.760.425	€ 2.836.433	€ 2.775.407
Begrotingsresultaat na toepassen voorkeursscenario	€ -410.991	€ -1.286.168	€ -951.064	€ -1.383.441	€ -1.279.762

3.3 Duiding meicirculaire

De meicirculaire valt voor onze gemeente positiever uit dan vooraf voorzien was. Structureel komt er fors meer geld bij. Dit zorgt ervoor dat het vertrekpunt voor de keuzen die gemaakt kunnen worden met een positief saldo begint. Hier zijn wel enkele kanttekeningen bij te maken. Een duidelijke verklaring voor deze positieve meevaller is er op dit moment niet. Het is daarom onduidelijk of het positieve effect daarom ook structureel als solide basis gezien kan worden. De kans is aannemelijk dat er in latere circulaire correcties volgen die minder gunstig uitpakken. Daar komt bij dat de meicirculaire niet standaard voor alle gemeenten positief uitpakt en daarmee alle financiële uitdagingen voor gemeenten door het Rijk zijn weggenomen. Dat wordt heel duidelijk in onderstaande afbeelding: van alle Drechtsteden pakt de meicirculaire qua herverdeling alleen voor onze gemeente positief uit. De oproep om ons dus niet volledig te laten leiden door de financiële maatregelen vanuit het Rijk blijft dus van kracht.

3 Bovenstaande vertaling van de herverdeeeffecten van de meicirculaire binnen de Drechtsteden laat het grillige karakter ervan zien en de risico's die daarmee gepaard gaan.

3.4 Hoofdpijnen Fysiek domein

Het fysiek domein wordt vooral gekleurd door de categorieën 'onderhouden' en 'toevoegen', al spelen ook hier 'administratieve bijstellingen' een grote rol. Immers, prijzen van materiaal, onderhoud en diensten zijn behoorlijk gestegen de afgelopen jaren. Als het gaat om onderhoud speelt de inzet van de buitendienst een belangrijke rol, waarbij de nodige vervangingsinvesteringen van voertuigen en materiaal gevraagd worden. De grootste invloed op het fysiek domein hebben de projecten die volgen uit de prioritering zoals de ontwikkeling van 't Oog en sporthal De Wielewaal, die onder de categorie 'toevoegen' vallen. Waarbij het 'vergroenen van de buitenruimte van het gemeentehuis' is afgevoerd omdat dit onderdeel is geworden van het project 'huis van de gemeente'. De strategische grondaankopen zijn ondergebracht bij de ontwikkeling van 't Oog. Van concrete meekoppelkansen is op dit moment geen sprake. Deze drie onderwerpen zijn daarom niet langer specifiek zichtbaar gemaakt in de perspectiefnota.

Eindtotaal	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
Onderhouden	€ 130.500	€ 76.273	€ 100.123	€ 99.873	€ 91.623
Toevoegen	€ 615.000	€ 956.800	€ 1.606.800	€ 1.406.800	€ 1.406.800
Versoberen	€ -100.000	€ -271.000	€ -171.000	€ -171.000	€ -171.000
Overig	€ -	€ -200.000	€ -200.000	€ -	€ -
Administratieve bijstelling	€ 18.584	€ 67.084	€ 49.084	€ 49.084	€ 49.084
Eindtotaal	€ 664.084	€ 629.157	€ 1.385.007	€ 1.384.757	€ 1.376.507

4 In deze tabel zijn alle voorgestelde maatregelen opgenomen zonder weging of voorkeur.

3.5 Hoofdpijnen Sociaal domein

In de discussie rondom het ravijnjaar en de taken die vanuit de rijksoverheid naar gemeenten gaan speelt met name het sociaal domein een belangrijke rol. Maatschappelijke opgaven vragen ook in onze gemeente de nodige aandacht, en op dat gebied zijn de kosten gestegen, ondanks dat ook hier zeer actief gezocht is naar mogelijkheden tot besparen. Zowel kostenbesparingen als zeker ook kostenstijgingen zijn goed zichtbaar in de diverse gemeenschappelijke regelingen in dit domein. Met name bij de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ) is een positief effect te zien van de inzet van afgelopen jaren, terwijl de GR Sociaal een forse kostenstijging laat zien. Als we kijken naar specifieke lokale inzet binnen het sociaal domein dan zijn er besparingen mogelijk op het welzijnswerk. De lijn naar de komende jaren is om vooral uit te gaan van sociale cohesie en de kracht van de samenleving, waar een preventieve werking vanuit gaat.

Eindtotaal	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
Onderhouden	€ 259.484	€ 519.470	€ 361.076	€ 326.310	€ 278.310
Toevoegen	€ 46.000	€ 301.000	€ 226.000	€ 226.000	€ 226.000
Versoberen	€ -215.000	€ -308.750	€ -508.750	€ -358.750	€ -358.750
Overig	€ -204.165	€ -204.165	€ -65.000	€ -65.000	€ -65.000
Administratieve bijstelling	€ 16.937	€ 20.387	€ 20.387	€ 20.387	€ 20.387
Eindtotaal	€ -96.744	€ 327.942	€ 33.713	€ 148.947	€ 100.947

5 In deze tabel zijn alle voorgestelde maatregelen opgenomen zonder weging of voorkeur.

3.6 Hoofdpijnen Domein Bedrijfsvoering en Dienstverlening

Binnen het domein Bedrijfsvoering en Dienstverlening spelen de gestegen kosten ook een belangrijke rol. Dat is zichtbaar in veel van de 'administratieve bijstellingen' en het 'onderhouden'. Van softwarelicenties tot salarislasteren: op meerdere vlakken is een stijging zichtbaar. In dit domein zijn tevens de effecten van het organisatietraject van het afgelopen jaar zichtbaar.¹ Met dit traject is een stevige slag geslagen ten aanzien van de doelstellingen uit de rapporten (Deloitte/DeReeder).

Eindtotaal	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
Onderhouden	€ 447.329	€ 724.440	€ 726.777	€ 732.789	€ 772.957
Toevoegen	€ 256.139	€ 262.139	€ 262.139	€ 262.139	€ 262.139
Versoberen	€ -	€ -130.000	€ -130.000	€ -180.000	€ -230.000
Overig	€ -85.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Administratieve bijstelling	€ -170.463	€ -57.132	€ -58.161	€ -53.149	€ -48.093
Eindtotaal	€ 447.505	€ 799.447	€ 800.755	€ 761.779	€ 757.003

6 In deze tabel zijn alle voorgestelde maatregelen opgenomen zonder weging of voorkeur.

¹ Over het verloop van de organisatieontwikkeling wordt u middels een aparte raadsinformatienota geïnformeerd. Deze nota zal voor behandeling van de perspectiefnota aan de raad beschikbaar worden gesteld.

3.7 Risicoparagraaf

Met de perspectiefnota is zo goed mogelijk in beeld gebracht wat het financieel perspectief van deze gemeente is ten aanzien van de opgaven. Er zijn ook diverse risico's die (nog) niet financieel te vertalen zijn, maar waarvan het wel verstandig is er rekening mee te houden. In deze risicoparagraaf staan de belangrijkste risico's waar momenteel rekening mee wordt gehouden benoemd. Deze zijn gewaardeerd als één totaal in deze perspectiefnota, namelijk 1% van de totaalbegroting (afgerond naar €600.000,-). Hierbij is met name rekening gehouden met de volgende risico's:

- Omgevingswet: Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. De invoering van deze wet heeft vooral invloed op en rondom ruimtelijke procedures. Daarbij gaat het niet alleen om vergunningstrajecten, maar ook zaken als het omgevingsplan. Hoewel inmiddels meer duidelijk is wat de invoering van de Omgevingswet vraagt van ook onze gemeente is er op langere termijn ook nog veel onduidelijk. Hier is met de kennis van nu op voorgesorteerd, maar het is verstandig om er rekening mee te houden dat extra inzet wordt gevraagd.
- Prioritering & grote projecten: Er staan een aantal grote projecten en ontwikkelingen op de rol voor onze gemeente. Waarbij met name de ontwikkeling van 't Oog omvangrijk is, en op dit moment nog niet volledig duidelijk is wat en wanneer dat inzet vraagt van de ambtelijke organisatie. En daarmee of we daar voldoende op toegerust zijn. Daarnaast staat de combinatie van het aantal projecten en ontwikkelingen die komende jaren tot ontwikkeling moeten komen op gespannen voet met het in stand houden van het huidige service- en voorzieningenniveau.
- Rijksuitkeringen: Onder andere het fenomeen 'ravijnjaar', de effecten van de meicirculaire 2025 en de verschuivingen die binnen de Rijksoverheid plaats vinden als het gaat om het financieren van gemeenten vormt een risico. De afhankelijkheid van de keuzen van het Rijk is groot voor Hardinxveld-Giessendam. Daarnaast is de afgelopen jaren steeds meer gekozen voor een constructie van specifieke uitkeringen (SPUKS). Deze manier van werken geeft gemeenten relatief weinig speelruimte als het gaat om het besteden van deze gelden. Daarnaast zal deze manier van werken komende jaren waarschijnlijk worden aangepast; de effecten hiervan zijn nog niet geheel duidelijk.
- Organisatie en arbeidsmarkt: Het op peil hebben en houden van de ambtelijke organisatie vormt een uitdaging op zich. Als kleinere gemeente zijn we doorgaans minder sterk gepositioneerd in de arbeidsmarkt. Het werven van nieuw personeel is een uitdaging en daarmee een risico.
- Financiële positie gemeente: Hoewel de financiële positie van de gemeente als gezond getypeerd kan worden zitten hier wel kwetsbaarheden in. De eerder benoemde grote afhankelijkheid van rijksuitkeringen spelen een rol, maar ook het grote deel van de begroting die niet of minder beïnvloedbaar is door onder andere gemeenschappelijke regelingen. En hoewel de gemeente een redelijke omvang van reserves en voorzieningen heeft, is het de vraag of deze omvang voldoende is als buffer ten aanzien van de opgaven en ambities.
- Aankomende en recent ingevoerde wet & regelgeving: Ook recent ingevoerde en aankomende wet- en regelgeving speelt een rol. Denk hierbij aan regels rondom privacy en veiligheid, maar bijvoorbeeld ook de Wet open overheid (Woo): een Woo-verzoek kan de nodige (onvoorziene) inzet van het ambtelijk apparaat vragen.
- Effecten beheerplannen: de gemeente kent diverse beheerplannen, waaronder die voor: wegen, openbare verlichting, vastgoed, kunstwerken en onderwijshuisvesting (IHP). Deze worden herzien. Ook hier zijn financiële effecten te verwachten; hier is op voorgesorteerd met de risicoparagraaf.
- Uitwerking versoberingsvoorstellen: er zijn diverse versoberingsvoorstellen opgenomen waarbij het college zich maximaal wil inspannen om het geraamde bedrag te behalen, maar waarbij in de verdere uitwerking moet blijken of dit realistisch is. Te denken valt aan de inzet rondom besparingen op het welzijnswerk.

4 Voorkeursscenario college

De totstandkoming van het voorkeursscenario:

Omdat zowel het eerder geschetste minimum- als maximum scenario niet als wenselijk worden gezien wordt het volgende scenario door het college als voorkeursscenario voorgesteld. Zoals eerder gesteld kent het voorkeursscenario een weging en keuze ten aanzien van de voorgesteld maatregelen. Met het voorkeursscenario wordt invulling gegeven aan het huidige ambitie- en dienstverleningsniveau. Waarbij nadrukkelijk de gewenste ontwikkelingen zoals de brede ontwikkeling van 't Oog als woon/werkgebied en voorzieningen zoals het centrum, de sporthal en scholen een plek hebben gekregen. Met deze perspectiefnota wordt dus de ingezette koers voor de toekomst bestendigd. Een gevolg van dit scenario is dat voor dekking wel gezocht moet worden naar aanvullende financieringsbronnen. De meest geëigende knop om aan te draaien is daarbij de OZB. Hoewel dit doorgaans niet gezien wordt als een wenselijk maatregel lijkt deze niet alleen onvermijdelijk, maar is deze ook zeer goed uitlegbaar naar de samenleving: die krijgt er een hoger niveau van voorzieningen en dienstverlening voor terug.

Rijlabels	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
⊕ Onderhouden	€ 837.313	€ 1.320.183	€ 1.187.976	€ 1.158.972	€ 1.142.890
⊕ Toevoegen	€ 911.139	€ 1.512.139	€ 1.902.139	€ 1.702.139	€ 1.702.139
⊕ Versoberen	€ -215.000	€ -556.000	€ -706.000	€ -606.000	€ -656.000
⊕ Overig	€ -259.665	€ -374.165	€ -235.000	€ -35.000	€ -35.000
⊕ Administratieve bijstelling	€ -134.942	€ 30.339	€ 11.310	€ 16.322	€ 21.378
⊕ Risicoparagraaf	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
Eindtotaal	€ 1.738.845	€ 2.532.496	€ 2.760.425	€ 2.836.433	€ 2.775.407
Totaalbeeld					
Begrotingsresultaat o.b.v. begrotingsresultaat 2025	€ 300.854	€ -2.370.672	€ -1.609.639	€ -1.082.008	€ -1.181.355
Effecten meicirculaire	€ 1.027.000	€ 3.617.000	€ 3.419.000	€ 2.535.000	€ 2.677.000
Begrotingsresultaat incl. effecten meicirculaire	€ 1.327.854	€ 1.246.328	€ 1.809.361	€ 1.452.992	€ 1.495.645
Effecten voorkeursscenario	€ 1.738.845	€ 2.532.496	€ 2.760.425	€ 2.836.433	€ 2.775.407
Begrotingsresultaat na toepassen voorkeursscenario					
	€ -410.991	€ -1.286.168	€ -951.064	€ -1.383.441	€ -1.279.762
Percentage verhogen OZB aanvullend op indexering (per jaar)	0,00	9,75	9,30	8,70	0,00
Effect OZB	€ -	€ 487.500	€ 952.500	€ 1.387.500	€ 1.387.500
Onttrekkingen reserves en voorzieningen	€ 500.000	€ 800.000	€ -	€ -	€ -
Begrotingsresultaat na OZB+reserves/voorzieningen					
	€ 89.009	€ 1.332	€ 1.436	€ 4.059	€ 107.738

Het voorkeursscenario: Draaiknoppen en taakstelling

In het licht van met name hoofdstuk 1 en 2 van deze perspectiefnota laat het voorkeursscenario zien dat het ambitieniveau van deze gemeente hoog ligt: Niet alleen de kwaliteit van de dienstverlening staat hoog in het vaandel, er wordt ook nadrukkelijk ingezet op het vergroten van het woningaanbod voor alle doelgroepen van inwoners, met een bijpassend voorzieningenniveau.

Dat betekent dat er gedraaid wordt aan de knoppen die uitgaven tot gevolg hebben. Een logisch gevolg daarvan is dat er ook aan de knoppen voor inkomsten en dekking gedraaid zal moeten worden. Dit is in het voorkeursscenario ook zichtbaar, waarbij de inzet van de reserves een van de knoppen is. Maar er zal met name aan de knop 'OZB' gedraaid moeten worden om in de benodigde dekking te voorzien. Dit zijn maatregelen die, ook maatschappelijk, de nodige impact hebben. Het is dan ook goed om daar een vorm van taakstelling aan te koppelen. Het gaat hierbij om het strategisch beheer van zowel de omvang als inzet van de reserves. Dit moet leiden tot een meerjarig perspectief waarbij de omvang van de reserves weer zal toenemen. Dit is de belangrijkste financiële taakstelling.

Het is ook goed om een organisatorische taakstelling te formuleren. Namelijk: het komen tot het consolideren van de omvang van de organisatie. Het begrenzen van de omvang van de organisatie betekent ook het begrenzen van de gevraagde inzet. De verwachting is dat de effecten van het organisatieplan bijdragen aan het behalen van deze taakstelling: door het toevoegen van en beter benutten van de strategische denkkraft kan ook gewerkt worden aan het versterken van de financiële strategie en positie. Het aanbrengen van meer sturing helpt in de taakstelling tot het begrenzen van de organisatie, zowel in omvang als uitvoering. Dit stelt de gemeente ook binnen de verschillende regionale samenwerkingsverbanden beter in staat om te sturen op doelstellingen en bijbehorende uitvoeringscapaciteit.

GEMEENTE Hardinxveld- Giessendam

Het voorkeursscenario inclusief maatregelen:

Rijlabels	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
Onderhouden	€ 837.313	€ 1.320.183	€ 1.187.976	€ 1.158.972	€ 1.142.890
Areaaluitbreiding wijkonderhoud	€ 74.000	€ 74.000	€ 74.000	€ 74.000	€ 74.000
Begraafplaatsen	€ -	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000	€ -40.000
Effecten beheerplan kunstwerken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Effecten beheerplan vastgoed	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Effecten beheerplan wegen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Effecten Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Indexatie gebruik machines van Avres	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
Indexaties dienstverleningsovereenkomsten Sociaal Team	€ 11.184	€ 22.815	€ -	€ -	€ -
Inspectie boot buitendienst	€ 2.500	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten beheerplan natuurgebied compensatie Blauwe Zoom	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Kostendekkend maken leges Parkeervergunningen en ontheffingen blauwe zone	€ -	€ -4.500	€ -4.500	€ -4.500	€ -4.500
Kostendekkend maken van verhuur velden	€ -	€ -1.000	€ -1.250	€ -1.500	€ -9.750
Ontwikkelingen GR Bureau OVL	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ontwikkelingen GR Dienst Gezondheid&Jeugd (incl. Serviceorganisatie Jeugd)	€ -562.009	€ -431.748	€ -431.748	€ -431.748	€ -431.748
Ontwikkelingen GR Gevudo HVC	€ -	€ -30.000	€ -	€ -	€ -
Ontwikkelingen GR Omgevingsdienst ZHZ	€ -	€ 1.973	€ 1.973	€ 1.973	€ 1.973
Ontwikkelingen GR Sociaal	€ 821.235	€ 875.771	€ 740.192	€ 705.426	€ 657.426
Ontwikkelingen GR SVHW	€ -12.137	€ 7.331	€ 7.331	€ 7.331	€ 7.331
Ontwikkelingen GR Veiligheidsregio ZHZ	€ -	€ 52.632	€ 52.632	€ 52.632	€ 52.632
Ontwikkelingen GR Waardlanden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ontwikkelingen Servicegemeente Dordrecht	€ 512.592	€ 765.626	€ 765.626	€ 765.626	€ 765.626
Opstellen beheerplan openbare verlichting	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -
Piek reisdocumenten	€ -53.126	€ -48.517	€ -46.180	€ -40.168	€ -
Project Huis van de Gemeente	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
SPUK GALA (Gezondheid) inzetten voor reguliere werkzaamheden	€ -10.926	€ -	€ -	€ -	€ -
Verhogen inkomsten voor ingravingen kabels en leidingen	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000	€ -5.000
Vervangen grasmaaier buitendienst	€ -	€ 4.800	€ 4.800	€ 4.800	€ 4.800
Vervangen kipper buitendienst	€ -	€ -	€ 5.600	€ 5.600	€ 5.600
Vervangen materiaal ten behoeve van grafdelving	€ -	€ -	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
Vervanging meetapparatuur voor bijhouden BAG en BGT	€ -	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
Toevoegen	€ 911.139	€ 1.512.139	€ 1.902.139	€ 1.702.139	€ 1.702.139
Centrumontwikkeling	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ -	€ -
Effecten organisatieplan	€ 256.139	€ 256.139	€ 256.139	€ 256.139	€ 256.139
Gezamenlijk zwembad Sliedrecht	€ 115.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Krediet uitbreiding woonwagencentrum	€ -	€ 40.000	€ -	€ -	€ -
Ontwikkeling 't Oog - cofinanciering infra + strategische aankopen	€ 200.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
Pompen en riolen - uitbestede werkzaamheden	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Project Ichthus/Driemasterschool: nieuwbouwlocatie Pietersweer	€ 150.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Project Wielewaal	€ -	€ -	€ 520.000	€ 520.000	€ 520.000
Realisatie gedenkmonument begraafplaatsen	€ -	€ 75.000	€ -	€ -	€ -
Reserve inzetten openbaar groen	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Structurele inzet jongerenwerker	€ -	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000
Uitbreiding Sociaal Team	€ 40.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000
Verhogen budget voor seminars / congressen gemeenteraad	€ -	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Verlenging bijdrage i_Lab	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -
Versterking uitvoering Omgevingswet	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Versoberen	€ -215.000	€ -556.000	€ -706.000	€ -606.000	€ -656.000
Besparing op kosten welzijnswerk (via MAG)	€ -	€ -100.000	€ -300.000	€ -300.000	€ -300.000
Compensatie ambtelijke inzet transitieteam opvang naar wonen	€ -20.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeentelijk armoedebeleid versoberen (Klijnsma gelden)	€ -25.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Opheffen bv Merwedelingelijn	€ -	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000	€ -1.000
Personeelskosten (inhuur, aflopende contracten, omvang en effectiviteit)	€ -	€ -50.000	€ -100.000	€ -150.000	€ -200.000
Schrappen budget DEAL Drechtsteden	€ -	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000	€ -45.000
Schrappen krediet steiger waterbus	€ -	€ -100.000	€ -	€ -	€ -
Strengere controle op PGB-budgetten	€ -	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
Verminderen bijdrage Smart Delta 15% exclusief het onderdeel Economie	€ -	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000	€ -30.000
Verminderen onkruidbestrijding op verharding	€ -	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000	€ -25.000
Versoberen flexibel budget Maatschappelijke Agenda	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000	€ -20.000
Vrijval budget beschermd wonen	€ -150.000	€ -150.000	€ -150.000	€ -	€ -

GEMEENTE Hardinxveld- Giessendam

Overig	€	-259.665	€	-374.165	€	-235.000	€	-35.000	€	-35.000
Ontwikkelingen Overige deelnemingen	€	-85.500	€	-	€	-	€	-	€	-
SPUK CDOKE (Duurzaamheid) inzetten voor reguliere werkzaamheden	€	-	€	-200.000	€	-200.000	€	-	€	-
SPUK IZA (Zorg) inzetten voor reguliere werkzaamheden (ouderenconsultatie)	€	-139.165	€	-139.165	€	-	€	-	€	-
Strategische inzet SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	€	-35.000	€	-35.000	€	-35.000	€	-35.000	€	-35.000
Administratieve bijstelling	€	-134.942	€	30.339	€	11.310	€	16.322	€	21.378
Aanpassing bijdrage regionale veiligheidsvoorzieningen	€	-	€	950	€	950	€	950	€	950
Aframen stroomkosten weekmarkt	€	-5.000	€	-5.000	€	-5.000	€	-5.000	€	-5.000
Bijstelling WOZ-waarde sportvelden	€	7.000	€	7.000	€	7.000	€	7.000	€	7.000
Correctie budget Omgevingsdienst	€	2.434	€	2.434	€	2.434	€	2.434	€	2.434
Correctie Maatschappelijke Agenda	€	-21.063	€	-21.063	€	-21.063	€	-21.063	€	-21.063
Corrigeren lasten uitvoering baggerplan	€	-65.000	€	-65.000	€	-65.000	€	-65.000	€	-65.000
Hogere bijdrage DVO Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)	€	28.000	€	28.000	€	28.000	€	28.000	€	28.000
Hogere huur beheer archieven SGD	€	6.000	€	8.000	€	10.000	€	12.000	€	14.000
Hogere kosten automatiseringspakketten Drechtsteden	€	7.200	€	7.200	€	7.200	€	7.200	€	7.200
Hogere lasten veerdienst Riveer	€	30.000	€	30.000	€	30.000	€	30.000	€	30.000
Indexatie abonnement Beeld en geluid raadsvergaderingen	€	-	€	2.900	€	2.900	€	2.900	€	2.900
Indexatie kosten rekenkamer	€	-	€	931	€	1.902	€	2.914	€	3.970
Kosten software t.b.v. meetapparatuur BAG en BGT	€	-	€	46.000	€	28.000	€	28.000	€	28.000
Kosten verkiezingen / afscheid raad / start raadsperiode	€	-	€	6.000	€	-	€	-	€	-
Nieuwe registratiesysteem Sociaal Team	€	-	€	2.500	€	2.500	€	2.500	€	2.500
Pompen en riolen - hogere energiekosten	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000	€	5.000
Pompen en riolen - hogere kosten belasting	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000
Pompen en riolen - kosten waterlevering	€	1.000	€	1.000	€	1.000	€	1.000	€	1.000
Reguliere OZB indexatie	€	-176.463	€	-176.463	€	-176.463	€	-176.463	€	-176.463
Representatiekosten gemeenteraad verminderen	€	-	€	-3.000	€	-3.000	€	-3.000	€	-3.000
Salarislasten	€	-	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000
Stijgende kosten toezicht Kinderopvang	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000	€	10.000
Stijging kosten verzekeringen buitendienst	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000	€	3.000
Toename accountantkosten	€	-	€	7.500	€	7.500	€	7.500	€	7.500
Toename kosten luchtfoto's en metingen (GEO)	€	15.700	€	15.700	€	15.700	€	15.700	€	15.700
Toename licentiekosten applicaties	€	-	€	5.000	€	7.000	€	9.000	€	11.000
Uitfasering SQUIT XO (applicatie vergunningverlening)	€	-	€	-8.000	€	-8.000	€	-8.000	€	-8.000
Verhogen kosten storten slibvuil	€	7.000	€	7.000	€	7.000	€	7.000	€	7.000
Wegvallen inkomsten maaien sportvelden	€	7.250	€	9.750	€	9.750	€	9.750	€	9.750
Risicoparagraaf	€	600.000	€	600.000	€	600.000	€	600.000	€	600.000
Risicoparagraaf	€	600.000	€	600.000	€	600.000	€	600.000	€	600.000
Eindtotaal	€	1.738.845	€	2.532.496	€	2.760.425	€	2.836.433	€	2.775.407

Overzicht maatregelen die niet opgenomen zijn in het voorkeurscenario:

Rijlabels	Som van 2025	Som van 2026	Som van 2027	Som van 2028	Som van 2029
Onderhouden	€	- €	- €	- €	- €
Instandhouding/verduurzaming binnenzwembad	€	- €	- €	- €	- €
Toevoegen	€	6.000 €	7.800 €	192.800 €	192.800 €
Heropening buitenzwembad	€	- €	- €	- €	- €
Nieuweweg Noord extra bijdrage	€	- €	- €	- €	- €
Ontwikkelen buitendijkse jachthaven	€	- €	- €	- €	- €
Realiseren aanpassingen oversteekplaatsen t.b.v. veilige aansluiting op de snelfietsroute	€	- €	- €	185.000 €	185.000 €
Strooier voor de Piaggio	€	- €	1.800 €	1.800 €	1.800 €
Toename toekenningen Sociaal Medische Indicatie (SMI)	€	6.000 €	6.000 €	6.000 €	6.000 €
Verlagen brug Marsstraat	€	- €	- €	- €	- €
Versoberen	€	-100.000 €	-153.750 €	-103.750 €	-103.750 €
Schrappen budget openluchtrecreatie	€	- €	-3.750 €	-3.750 €	-3.750 €
Tijdelijk sluiten gemeentehuis op vrijdag	€	- €	-50.000 €	- €	- €
Voorstel stoppen met inhuren extra inzet groenonderhoud	€	-100.000 €	-100.000 €	-100.000 €	-100.000 €
Overig	€	-30.000 €	-30.000 €	-30.000 €	-30.000 €
Aanbieden zwemlessen in reguliere vakantieweken	€	-30.000 €	-30.000 €	-30.000 €	-30.000 €
Eindtotaal	€	-124.000 €	-175.950 €	59.050 €	59.050 €

Toelichting

Bovenstaande maatregelen zijn aangereikt door de ambtelijke organisatie en/of onderdeel van het eerdere prioriteringsproces ruimtelijke projecten. Het college heeft deze voorstellen gewogen en ervoor gekozen om deze niet op te nemen in het voorkeurscenario. In grote lijnen heeft dit twee redenen:

- Ten aanzien van versoberen/overig: deze maatregelen dragen niet bij aan de instandhouding van de huidige kwaliteit van dienstverlening
- Ten aanzien van onderhouden/toevoegen: dit zijn maatregelen die niet passen bij het consolideren van het ambitieniveau en beleid

Bijlage: toelichting op de maatregelen

Opgave/voorstel	Opmerkingen/toelichting/onderbouwing
Aanbieden zwemlessen in reguliere vakantieweken	Door middel van vakantiecursussen in alle reguliere vakantieweken kunnen we extra omzet genereren
Aanpassing bijdrage regionale veiligheidsvoorzieningen	Inwonerbijdrage van de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam is licht toegenomen
Aframen stroomkosten weekmarkt	De stroomkosten van het product 'exploitatie weekmarkt' kunnen € 5.000 afgeraamd worden op basis van de werkelijke stroomkosten over de laatste jaren
Areaaluitbreiding wijkonderhoud	Afgelopen jaren is het areaal uitgebreid (p.a. bij de IJzergieterij, Rokerij en Blauwe Zoom). Dit vraagt extra inspanning van met name de buitendienst, maar er is bijvoorbeeld ook extra bebording nodig
Begraafplaatsen	Opbrengst begraafplaatsen loopt al jaren achter ten opzichte van de kosten. Dit vraagt om een verhoging van de leges.
Besparing op kosten welzijnswerk (via MAG)	De begrotingssubsidies kunnen opnieuw gewogen worden en dan met name rondom het welzijnswerk.
Bijstelling WOZ-waarde sportvelden	Gestegen WOZ waarde rondom sportvelden zorgen voor hogere lasten
Centrumontwikkeling	Centrumvisie ligt ter besluitvorming in de raad. In het besluit is aangegeven dat het wenselijk is om te gaan sparen voor deze ontwikkeling. De kans is groot dat enkele vastgoedeigenaren binnen enkele jaren overgaan tot herontwikkeling. Het is wenselijk dat de gemeente dan ook gesteld staat om ook een kwaliteitsimpuls te geven aan de openbare ruimte
Compensatie ambtelijke inzet transitieteam opvang naar wonen	Onze gemeente krijgt een tegemoetkoming voor de inzet in het regionale transitieteam van opvang naar wonen. De inzet kan echter uitgevoerd worden binnen de reguliere uren van een van onze medewerkers
Correctie budget Omgevingsdienst	Onder het budget van de Omgevingsdienst staat een structurele inkomst geraamd. De verklaring hiervoor is onduidelijk en er komen nooit inkomsten binnen. Daarom is het voorstel om deze inkomst te schrappen
Correctie Maatschappelijke Agenda	Administratieve correcties
Corrigeren lasten uitvoering baggerplan	Voor uitvoering van het baggerplan zit er een dubbeling in de begroting van 65K. Dit vraagt om correctie
Effecten beheerplan kunstwerken	Beheerplan wordt doorgerekend. De financiële effecten zijn nog onbekend
Effecten beheerplan vastgoed	Er wordt gekeken naar het beheer van vastgoed inclusief de opties rondom eigen inzet t.o.v. inzet Servicegemeente Dordrecht. De financiële effecten zijn nog onbekend

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Effecten beheerplan wegen	Beheerplan wordt doorgerekend en uitvoering kan zoals het er nu naar uitziet binnen bestaand budget opgevangen worden
Effecten Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)	Het IHP wordt momenteel geactualiseerd. De financiële effecten zijn nog onbekend
Effecten organisatieplan	Er is na invulling van de stuurrollen gewerkt aan teamplannen die samengevat zijn in een organisatieplan. Hieruit volgen ook diverse effecten. Het voorstel is onder andere om de directeursfunctie te schrappen, maar bijvoorbeeld ook het invullen van de achterblijvende functies van de nieuwe domeinmanagers.
Gemeentelijk armoedebeleid versoberen (Klijnsma gelden)	Op de Klijnsma gelden kan structureel 20K bezuinigd worden, aangezien we dit budget afgelopen jaren niet volledig besteed hebben
Gezamenlijk zwembad Sliedrecht	Nadere onderzoeken vragen om voorbereidingskrediet.
Heropening buitenzwembad	Voorstel is om dit project te pauzeren in verband met verdere verkenning gezamenlijk zwembad met Sliedrecht. Daarom ook geen financiële effecten doorgerekend
Hogere bijdrage DVO Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ)	Wettelijke taken op het gebied van Openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) zijn eerder niet in rekening gebracht door de GGD ZHZ.
Hogere huur beheer archieven SGD	De huur van het archief bij het SGD neemt jaarlijks toe. Dit komt o.a. door een toename van het archief in meters
Hogere kosten automatiseringspakketten Drechtsteden	Hogere kosten, huidig budget is ontoereikend
Hogere lasten veerdienst Riveer	Structureel hogere kosten door stijging personeels- en energielasten
Indexatie abonnement Beeld en geluid raadsvergaderingen	Indexatie abonnement NotuBiz
Indexatie gebruik machines van Avres	N.v.t.
Indexatie kosten rekenkamer	Contract wordt geïndexeerd met 4,29% per jaar
Indexaties dienstverleningsovereenkomsten Sociaal Team	Indexaties zijn eerder niet begroot
Inspectie boot buitendienst	Boot wordt gebruikt voor diverse werkzaamheden door de buitendienst, zoals inspectie van de bruggen, oever kanten, duikers en zwerfvuil uit de sloten halen
Instandhouding/verduurzaming binnenzwembad	Voorstel is om dit project te pauzeren in verband met verdere verkenning gezamenlijk zwembad met Sliedrecht. Daarom ook geen financiële effecten doorgerekend
Kosten beheerplan natuurgebied compensatie Blauwe Zoom	Monitoring en beheer van het natuurgebied voor een periode van 10 jaar in het kader van de verleende ontheffing Wet natuurbescherming

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Kosten software t.b.v. meetapparatuur BAG en BGT	Ondersteuning vanuit GISIB (softwareleverancier) voor Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
Kosten verkiezingen / afscheid raad / start raadsperiode	Er is geen budget begroot, incidenteel is geld nodig voor het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen (2026)
Kostendekkend maken leges Parkeervergunningen en ontheffingen blauwe zone	De legeskosten zijn nu erg laag (ongeveer €35 per ontheffing). Bewoners hebben hier een heel jaar profijt van en krijgen daardoor een privéparkeerplaats in openbaar gebied. Door deze leges kostendekkend te maken kunnen we meer inkomsten genereren: een verhoging naar €100 per jaar. Dit is een verhoging met € 65 per jaar maal het aantal ontheffingen en vergunningen ,70, levert totaal €4500 extra inkomsten op
Kostendekkend maken van verhuur velden	Verhogen van inkomsten op verhuur van velden door deze jaarlijks met 2% extra bovenop de indexatie
Krediet uitbreiding woonwagencentrum	De haalbaarheid van een uitbreiding wordt onderzocht, kostenraming en dekking van kosten (verhuur/verkoop van standplaatsen) is nog onbekend
Nieuwe registratiesysteem Sociaal Team	Nieuw registratiesysteem was noodzakelijk. Structurele kosten zijn voor applicatiebeheer
Nieuweweg Noord extra bijdrage	Dit project hangt samen met de ontwikkeling Middenwetering. Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen die financieel effect hebben
Ontwikkelen buitendijkse jachthaven	Hier is geen inzet op gepleegd i.v.m. prioritering en dit is ook niet voorzien voor komende jaren. Daarom geen financieel effect opgenomen
Ontwikkeling 't Oog - cofinanciering infra + strategische aankopen	Gezien de wens om 't Oog te ontwikkelen is projectbudget nodig. Daarnaast is het wenselijk om voor te sorteren op strategische aankopen en cofinanciering van infrastructuur
Ontwikkelingen GR Bureau OVL	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Dienst Gezondheid&Jeugd (incl. Serviceorganisatie Jeugd)	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Gevudo HVC	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Omgevingsdienst ZHZ	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Sociaal	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR SVHW	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Veiligheidsregio ZHZ	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen GR Waardlanden	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Ontwikkelingen Overige deelnemingen	Zie besluit verzamelvoorstel Verbonden partijen Jaarrekening 2024 en Begroting 2026
Ontwikkelingen Servicegemeente Dordrecht	Eerdere indexaties en correcties zijn niet goed verwerkt in onze eigen begroting. Daarnaast is de indexatie voor 2026 en verder verwerkt. Ook is er een relatief kleine toename van kosten verwerkt (met name op het gebied van ICT)
Opheffen bv Merwedelingelijn	Om btw constructie in stand te houden voor gemeente Gorinchem voor bouw station is bv in de lucht gehouden. Door het opheffen kan er structureel bespaard worden op representatiekosten
Opheffen bv Merwedelingelijn	Opheffing zorgt voor een kapitaalstorting vanuit bv van 50K. Dit heeft geen financieel effect, omdat deze nu als investering is opgenomen en dan wordt terugbetaald.
Opstellen beheerplan openbare verlichting	Beschikbaar stellen eenmalig bedrag in 2026 van €15.000 voor het opnieuw laten opstellen van een nieuw beheer- en beleidsplan openbare verlichting voor een periode van 10 jaar. Het huidige plan dateert uit 2017
Personeelskosten (inhuur, aflopende contracten, omvang en effectiviteit)	Met het aanbrengen van stuurrollen en sturing conform de rapporten van Deloitte is de verwachting dat op langere termijn een positief effect zichtbaar wordt. Te denken valt aan scherpere keuzes rondom inhuur en (tijdelijke) vervanging van medewerkers
Piek reisdocumenten	Stijging aantal aanvragen reisdocumenten tot en met 2028. Dit kan met het huidige personeel, waardoor er netto meer inkomsten zijn
Pompen en riolen - hogere energiekosten	Hogere kosten
Pompen en riolen - hogere kosten belasting	Hogere kosten
Pompen en riolen - kosten waterlevering	Hogere kosten
Pompen en riolen - uitbestede werkzaamheden	Voor specialistische werkzaamheden rondom pompen gemalen worden derden ingezet. Het gaat hier met name om geavanceerde digitale systemen waar onze technische dienst onvoldoende voor toegerust is
Project Huis van de Gemeente	Besluitvorming door de raad eind 2024 plaatsgevonden. Er zijn geen ontwikkelingen die effect hebben op de begroting
Project Ichthus/Driemasterschool: nieuwbouwlocatie Pietersweer	Projectkosten worden overschreden. Bij openen van een grondexploitatie kunnen deze kosten daarin opgenomen worden.
Project Wielewaal	Voorstel voor instandhouding, verduurzaming en uitbreiding met een vierde zaaldeel ligt ter besluitvorming in de raad. Realisatie van dit project zou mogelijk kunnen zijn in 2027. Dit heeft tot gevolg dat de kapitaallasten ruim een half miljoen stijgen
Realisatie gedenkmonument begraafplaatsen	In eerdere P&C documenten is dit project genoemd. Het gaat om het ontwikkelen van een gedenkmonument voor ouders die hun kindje zijn verloren tijdens de zwangerschap. In 2026 verwachten wij de realisatie

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Realiseren aanpassingen
oversteekplaatsen t.b.v. veilige
aansluiting op de snelfietsroute

De missende schakel wordt aangelegd (financiering is toegezegd vanuit mitigerende maatregelen A15). Het is in aanvulling daarop wenselijk o.a. bij het op- en afrittenstelsel A15 de rotonde aan te passen. Dit vergt een investering van 1,9 miljoen (minus ongeveer 1 ton subsidie). De kapitaallasten lopen vanaf 2027

Reguliere OZB indexatie	Reguliere indexatie van 3,3% toepassen op totale bedrag van de OZB baten
Representatiekosten gemeenteraad verminderen	Besparing op representatiekosten
Reserve inzetten openbaar groen	Gelden uit algemene reserve laten vrijvallen voor openbaar groen voor specifieke werkzaamheden die al in gang zijn gezet
Risicoparagraaf	Zie toelichting in paragraaf 3.7 van de perspectiefnota
Salarislasten	De effecten van de CAO zijn doorgerekend en leiden tot een relatief kleine stijging van de salarislasten
Schrappen budget DEAL Drechtsteden	DEAL heeft ervoor gekozen om zelfstandig verder te gaan. Daarmee vervalt de subsidie vanuit de Drechtstedengemeenten die ook structureel in de gemeentelijke begroting was opgenomen
Schrappen budget openluchtrecreatie	Regulier structureel budget waar primair bebording voor fiets- en wandelroutes uit worden betaald. Hiermee vervalt het complete gelabelde budget voor recreatie in de gemeente.
Schrappen krediet steiger waterbus	Kans om te komen tot daadwerkelijke aanleg is erg klein. Schrappen krediet is het loslaten van een eerder geuite wens
SPUK CDOKE (Duurzaamheid) inzetten voor reguliere werkzaamheden	Specifieke uitkering kan mits randvoorwaarden op orde zijn (verantwoordingssysteem passend bij eisen Rijk), tijdelijk ingezet worden voor gedeeltelijke compensatie van vaste loonkosten medewerkers
SPUK GALA (Gezondheid) inzetten voor reguliere werkzaamheden	Specifieke uitkering kan mits randvoorwaarden op orde zijn (verantwoordingssysteem passend bij eisen Rijk), tijdelijk ingezet worden voor gedeeltelijke compensatie van vaste loonkosten medewerkers
SPUK IZA (Zorg) inzetten voor reguliere werkzaamheden (ouderenconsultatie)	Specifieke uitkering kan mits randvoorwaarden op orde zijn (verantwoordingssysteem passend bij eisen Rijk), tijdelijk ingezet worden voor gedeeltelijke compensatie van vaste loonkosten medewerkers. Wel onduidelijkheid over Rijksbeleid rondom het Integraal Zorgakkoord
Stijgende kosten toezicht Kinderopvang	Toezicht kinderopvang is een wettelijke taak. Het betreft een open einde regeling en de kosten zijn afhankelijk van het aantal controles. De kosten zijn gestegen omdat de Flierefluiter BV. 2 BSO's heeft geopend, waardoor er meer controles uitgevoerd moeten worden. Daarnaast is er sprake van indexatie
Stijging kosten verzekeringen buitendienst	Hogere kosten van verzekeringen buitendienst

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Strategische inzet SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	Specifieke uitkering kan mits randvoorwaarden op orde zijn (verantwoordingsysteem passend bij eisen Rijk), tijdelijk ingezet worden voor gedeeltelijke compensatie van vaste loonkosten medewerkers
Strengere controle op PGB-budgetten	Controle kan verder aangescherpt worden
Strooier voor de Piaggio	In de nieuwe wijken en nieuw te ontwikkelende wijken zijn steeds meer voetpaden, fietspaden en kleinere bruggen. Reguliere strooivoertuigen kunnen hier niet komen. Om de veiligheid ook op deze infrastructuur te waarborgen is een strooisysteem passend bij onze Piaggio (klein voertuig) wenselijk
Structurele inzet jongerenwerker	Er loopt een pilot met twee jongerenwerkers. De pilot loopt eind 2025 af. De eerste signalen zijn positief waarmee verondersteld wordt dat de inzet structureel wordt. Definitieve keuze volgt na evaluatie van de pilot
Tijdelijk sluiten gemeentehuis op vrijdag	Het sluiten van het gemeentehuis op vrijdag levert een besparing op van energielasten en personeelslasten burgerbalie. Met de ontwikkeling richting Huis van de Gemeente geeft dit hooguit een tijdelijk positief effect. Door verduurzaming en onderbrengen partners is deze maatregel structureel niet effectief
Toename accountantskosten	Meer SISA regelingen en indexatie
Toename kosten luchtfoto's en metingen (GEO)	Verhoging kosten voor luchtfoto's en metingen (GEO)
Toename licentiekosten applicaties	Hogere kosten, huidig budget is ontoereikend. Dit komt onder andere door indexaties
Toename toekenningen Sociaal Medische Indicatie (SMI)	Er is een toename van aanvragen voor de Sociaal Medische Indicatie. Dat zou ook kunnen leiden tot meer toekenningen
Uitbreiding Sociaal Team	Uitbreiding van het team met 1 FTE is om twee redenen noodzakelijk: blijvend kunnen voldoen aan wettelijke taken, met name op de jeugdzorg én de positieve financiële lijn bij de SOJ voortzetten door dicht bij de zorgvrager hulp te verlenen
Uitfasering SQUIT XO (applicatie vergunningverlening)	Applicatie is niet meer nodig in verband met overdracht vergunningverlening naar OZHZ. De omgevingsdienst maakt gebruik van een andere applicatie
Verhogen budget voor seminars / congressen gemeenteraad	Oorspronkelijke budget was eigenlijk alleen min of meer voor VNG-congres. Voor training en vorming raad is geld nodig. Dit betreft ook eventuele externe begeleiding van heisessie / raadsbijeenkomsten
Verhogen inkomsten voor ingravingen kabels en leidingen	Er zijn meer inkomsten door toename van ingravingen kabels en leidingen door nutsbedrijven
Verhogen kosten storten slibvuil	Deze kosten zijn structureel hoger dan begroot. Dit is onderdeel van de afspraken met Waardlanden
Verlagen brug Marsstraat	Hier is geen inzet op gepleegd i.v.m. prioritering en dit is ook niet voorzien voor komende jaren. Daarom geen financieel effect opgenomen

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Verlenging bijdrage i_lab

In 2024 en 2025 hebben we een bijdrage geleverd aan het i_lab van 16.500 per jaar. Gezien de behaalde resultaten is het wenselijk om dit initiatief ook de komende jaren financieel te ondersteunen. Deze kosten zijn gebaseerd op een verdeling van 1/3 bedrijfsleven, 1/3 onderwijs en 1/3 overheid. Onder overheid wordt dan verstaan: de deelnemende gemeenten in de regio rondom Gorinchem

Verminderen bijdrage Smart Delta 15% exclusief het onderdeel Economie

Generieke bezuiniging op het totale Smart Delta budget. Hiervan wordt het deel Economie uitgezonderd, aangezien er al een forse bezuiniging op DEAL Drechtsteden plaatsvindt en verder terugbrengen onwenselijk is voor de regionale samenwerking op het gebied van Economie

Verminderen onkruidbestrijding op verharding

Door een lager kwaliteitsniveau te accepteren kan bespaard worden op de kosten

Versoberen flexibel budget
Maatschappelijke Agenda

Met het in eigen beheer nemen van de MAG per 1-1-2024 is het eerste beeld dat het flexibele budget niet volledig benut wordt. Het budget kan dus versoberd worden, maar dit betekent dat subsidie voor nieuwe initiatieven in de toekomst deels of niet gehonoreerd wordt

Versterking uitvoering Omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn er ook nieuwe instrumenten geïntroduceerd: Omgevingsvisie, Omgevingsplan en programma's. Met name op het gebied van Omgevingsplan is verdere versterking nodig. Het wijzigen van het plan vraagt specifieke (juridische) kennis die we op dit moment onvoldoende binnen de eigen organisatie hebben

Vervangen grasmaaier buitendienst

Vervanging grasmaaier uit 1993: gezien de leeftijd, het intensieve gebruik door de jaren heen en de veiligheidsnormen is vervanging noodzakelijk

Vervangen kipper buitendienst

Vervanging Graankar uit 1997: gezien de leeftijd, het intensieve gebruik door de jaren heen en de veiligheidsnormen is vervanging noodzakelijk. Deze graankar wordt ingezet bij slootwerkzaamheden

Vervangen materiaal ten behoeve van grafdelving

Bij het toevoegen van nieuwe graven wordt materiaal gebruikt voor het stabiliseren van het graf. Dit materiaal moet vervangen worden

Vervanging meetapparatuur voor
bijhouden BAG en BGT

Dit is ter ondersteuning van werkzaamheden team leefomgeving en de vergunningverleners

Voorstel stoppen met inhuren extra inzet
groenonderhoud

Dit personeel wordt ingehuurd om in het groeiseizoen de groenploegen bij te staan bij het onderhouden van de plantsoenen. Door hier geen gebruik mee te maken wordt het kwaliteitsniveau verlaagd en staan we meer onkruidgroei in de plantsoenen toe

Vrijval budget beschermd wonen

Jaarlijks blijven er middelen over vanuit de bijdrage van Centrumgemeente Dordrecht voor Beschermd Wonen. Daar onttrekken we jaarlijkse circa 80-100K uit voor lokale projecten (crisiswoning, wijk GGD etc.) Het restant valt vrij. Wel wordt er gekeken naar een andere opzet. Naar verwachting gaat dat vanaf 2028 effecten hebben, maar op dit moment is nog onduidelijk wat deze effecten precies zijn

Wegvallen inkomsten maaien
sportvelden

Vereniging gaat zelf het grasmaaien. Voorheen deed de gemeente dit binnen bestaande capaciteit waardoor er een overschot ontstond. Inkomsten voor 2025 zijn minder en in 2026 vervallen deze daarom geheel